

Chetmek oczami dziecka

CZOŁEM DZIECIAKI! NAZYWAM SIĘ ŁOŚ MARCEL.

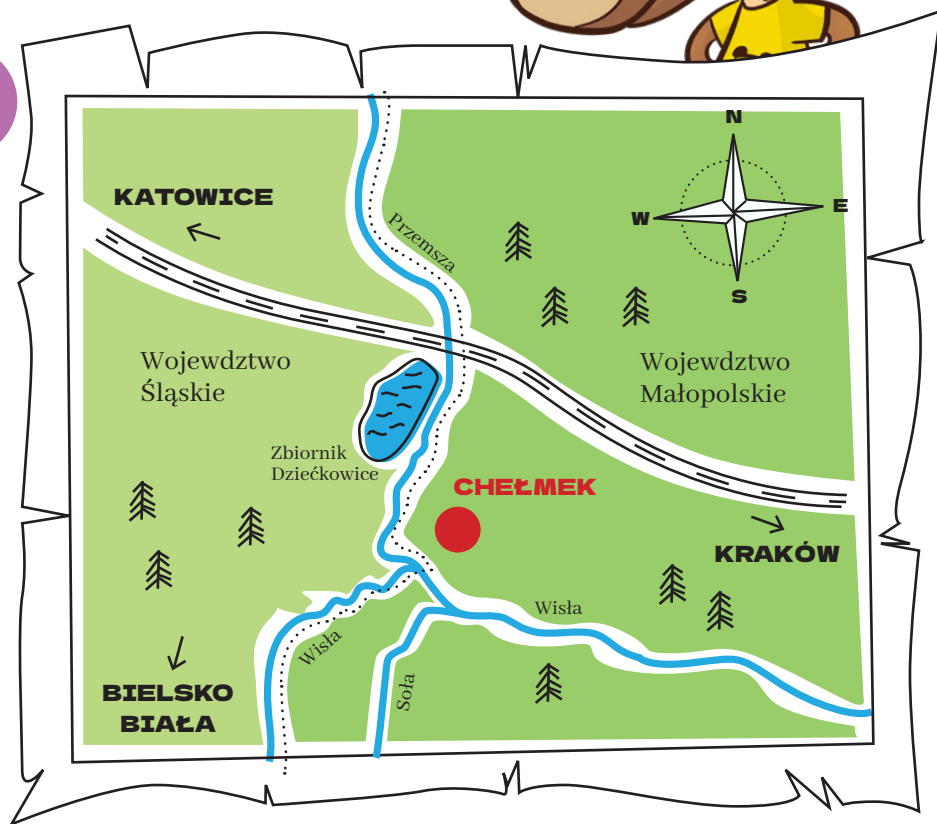
Podobnie jak Wy, jestem mieszkańcem gminy Chełmek. Powiem Wam w sekrecie, że jestem tym faktem zachwycony! Nasza gmina ma wiele atutów i nie zamieniłbym jej na inną za żadne skarby, nawet za bardziej okazałe poroże. Widzę, że część z Was kręci z powątpiewaniem głowami. Dajcie mi chwilę, a postaram się Was przekonać o tym, że Chełmek, Bobrek i Gorzów są super. Zapraszam na wycieczkę po gminie. Ale uwaga! Będzie to specjalna wycieczka dla dzieci, bez nudnych frazesów powtarzanych przez dorosłych. Jesteście gotowi? Zatem zawiążcie dobrze buty, bo czeka nas spory dystans do pokonania!

O buwie odegrało ważną rolę w historii gminy, ale o tym opowiem Wam później. Zacznijmy od krótkiej lekcji geografii. Przygotowałem dla Was mapę. Nie jest ona co prawda tak precyzyjna jak mapa w szkolnym atlasie, ale pozwoli Wam lepiej zrozumieć, gdzie znajduje się Chełmek. Spójrzcie proszę na niebieską nitkę. To rzeka Przemsza. Jej wody wpadają do najdłuższej polskiej rzeki – Wisły i jej korytem zmiierają do Bałtyku. Przemsza stanowi granicę między województwami małopolskim i śląskim. Chełmek znajduje się w tym pierwszym. Jednocześnie Gmina znajduje się między trzema aglomeracjami,

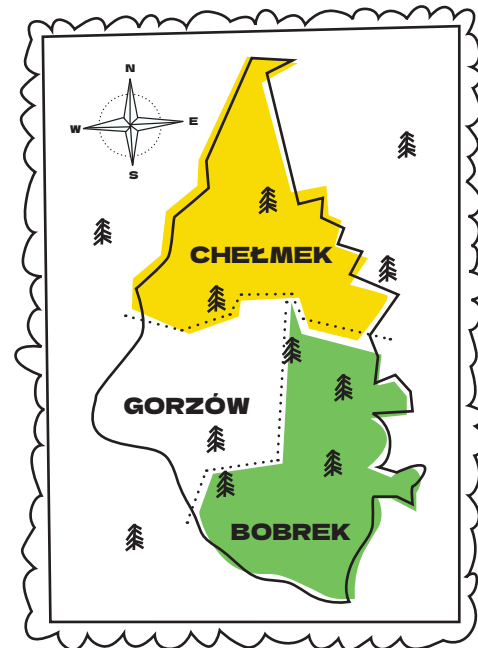
czyli ogromnymi miastami, w których mieszka bardzo dużo ludzi. Mam tu na myśli Kraków – na wschodzie, Katowice – na zachodzie oraz Bielsko-Białą na południu. Nasza gmina mieści się w środku trójkąta, którego wierzchołki wyznaczają wspomniane aglomeracje.

4

Powinniście również wiedzieć, że gmina Chełmek składa się z trzech części: miasta Chełmek i dwóch sołectw – Bobrek i Gorzów. Czy wiecie, w której z nich Wy mieszkacie? Te trzy części gminy łączą lasy. W gminie jest ich naprawdę dużo. Z łatwością możecie spotkać tam jelenie, sarny, dziki, kuny, lisy i inne zwierzęta. Wiem też, że w tutejszych lasach bywają moi przyjaciele – łosie. Między drzewami fruwać liczne gatunki ptaków. Las jest świetnym miejscem na rodzinne spacerunki i przejażdżki rowerowe. Drzewa dają cień w letnie upały, a ich liście zamieniają szkodliwy dwutlenek węgla na tlen w procesie fotosyntezy. Jeśli nie słyszeliście jeszcze tego słowa, nie macie się co martwić! Kiedyś na pewno będziecie się o tym uczyć w szkole.

Skoro wspomnieliśmy o drzewach liściastych, to mam dla Was pierwszą zagadkę. Poniżej znajdziecie ilustracje liści trzech gatunków drzew – dębu, klonu i jesionu. Czy możecie rozpoznać, jaki liść spadł z danego drzewa? Odpowiedź na to pytanie z pewnością ułatwi Wam spacer i poszukiwanie tych drzew w pięknych lasach należących do gminy.

1

5

2

3

Jak już wiecie, drzewa i pozostałe rośliny są ważnym elementem otaczającego nas środowiska. Jego częścią są też ludzie i zwierzęta. Dbłość o dobrą kondycję przyrody jest naszym wspólnym obowiązkiem. Każdy z nas, nawet przedszkolak czy uczeń, może zrobić coś dobrego dla Matki Natury. Sposobów jest całe mnóstwo! Ot, weźmy pod lupę oszczędzanie wody. Jak to robić? Aby zużywać mniej wody, możecie na przykład zakręcać kran podczas mycia zębów, brać krótki prysznic zamiast długiej kąpieli w wy-

pełnionej po brzegi wannie, a kwiaty podlewać wodą wykorzystywaną do mycia warzyw i owoców lub zbieraną podczas opadów deszczu do specjalnych pojemników. Proste, prawda? Ważne jest także to, jak zachowujemy się podczas zakupów. Dobrą praktyką jest chodzenie do sklepu z listą brakujących produktów. Spis potrzebnych rzeczy ułatwia nam zakup tylko tego, co jest nam naprawdę potrzebne. Kupowanie zbędnych przedmiotów to marnowanie pieniędzy i zasobów potrzebnych do ich stworzenia.

Pamiętajcie też o tym, by na zakupy zabierać własną torbę bawełnianą, zamiast korzystać z foliowych reklamówek.

6

ogryzek jabłka

jednorazowa łyżka

słomka do napojów

gazeta

szklana butelka

puszka po konserwach

skórka banana

słoik

książka

7

W rozmowie o ekologii nie można pominąć tematu segregacji śmieci. To ważny, a zarazem niewymagający wielkiego zachodu, aspekt dbania o przyrodę. Coś mi mówi, że już kiedyś słyszeliście o odpadowej grze w kolory. Nie! Nie mam na myśli takiej rozgrywki, w której ktoś z uczestników odpada podczas zabawy. Chodzi mi o wrzucanie konkretnych odpadów do właściwych pojemników oznaczonych kolorami. Przypomnę Wam jak to działa. Do żółtego kontenera wkładamy wyroby plastikowe i drobne przedmioty metalowe. Tutaj trafiają m.in. zgniecione butelki po napojach, opakowania po serkach i jogurtach, woreczki i zakrętki do słoików, a także opakowania po mleku i napojach (tzw. opakowania wielomateriałowe). Drugi pojemnik ma kolor niebieski.

W nim powinny się znaleźć wyroby papierowe, np. gazety, kartki do drukarki, zeszyty czy kartonowe opakowania. Makulatura, bo tak nazywamy papierowe odpady, może być przerabiana na nowe przedmioty nawet siedmiokrotnie! Sortując makulaturę, oszczędzamy drzewa, z których tworzy się nowe ryzy papieru. Wróćmy do pojemników. Pora na zielony kontener. W nim słycać trzaskające szkło – tam trafiają słoiki, szklane butelki lub wazon. Z kolei kontener na bioodpady ma kolor brązowy. Tu powinny się znaleźć resztki pieczywa, fusy z kawy i herbaty, obierki z warzyw i skórki owoców, a także liście i zwiędłe kwiaty. Śmieci, które nie pasują do żadnej z tych kategorii, wrzucamy do pojemnika czarnego na odpady zmieszane.

Mam dla Was kolejne zadanie. Sprawdźcie, jak sortowanie wychodzi Wam w praktyce. Poniżej znajdziecie dziewięć odpadów. Dopasujcie je do odpowiednich pojemników.

Sortowanie śmieci jest takie ważne, ponieważ ułatwia recykling, czyli proces zamieniania śmieci na nowe surowce. Dzięki recyklingowi oszczędzamy energię i zasoby naturalne, a na składowiskach ląduje mniej przedmiotów.

Biurowiec byłych Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego „Chelmek” przy Placu Kilińskiego w Chełmku.

Na zdjęciu Tomasz Bata.

Syn Tomasza Bata - Thomas Jan Bata podczas uroczystości wręczenia w 2007 roku Honorowego Obywatela Gminy Chełmek przez Burmistrza Chełmka Andrzeja Saternusa.

W 2007 roku syn Tomasza Bata - Thomas Jan Bata przyjechał do nas, aby osobiście odebrać Honorowe Obywatelstwo Gminy Chełmek.

Tomasz Bata założył nie tylko dużą fabrykę butów, ale także dbał o jej pracowników. Do dziś w Chełmku możemy korzystać z budynków, które zostały zbudowane na jego zlecenie. Kojarzycie Dom Seniora lub korty tenisowe? Dokładnie! Te obiekty powstały za czasów Pana Bata. A kto z Was widział siedemnaście podobnych do siebie domów, zbudowanych z rudych cegieł? Tak, te też kazał wybudować Pan Bata. Ten człowiek był ważną postacią w historii naszej gminy, dlatego dziś w Chełmku mieści się Dom Pamięci To-

masza Bata. Jest to muzeum, w którym można zwiedzać ekspozycje dotyczące przemysłu obuwniczego w Chełmku oraz wystawę poświęconą rodzinie Bata. Tomasz Bata wpadł również na pomysł drukowania gazety dla pracowników swoich zakładów. Tak powstało „Echo Chełmka”, które jest najstarszą gazetą zakładową w Polsce. Tytuł jest wydawany po dziś

dzień. Czytelnicy „Echa Chełmka” mogą śledzić najważniejsze informacje o naszej gminie w formie papierowej i elektronicznej.

8

Przyszłość należy do Was, moi drodzy! A zastanawialiście się kiedyś, jak wyglądała przeszłość Chełmka? Pozwólcie, że napomknę Wam co nieco o historii tego miejsca. Ludzie zaczęli osiedlać się na tych terenach bardzo dawno, bo w XV wieku.

Przez wiele lat mieszkańcy zajmowali się przede wszystkim rolnictwem i rybołówstwem. Wiejska osada rosła wraz z karczowaniem lasów i osuszaniem terenów pod nowe zabudowania i pola uprawne. Jej wiejski charakter zmienił się dopiero w XX wieku. Stało się to za sprawą Tomasza Bata. Pamiętajcie, jak na drugiej stronie wspominałem Wam o tym, że obuwie odegrało w historii Chełmka ważną rolę? Miałem na myśli to, że Pan Bata założył tu dużą fabrykę butów, w której zatrudniał mnóstwo osób. Wraz z pojawieniem się fabryki obuwia, krajobraz gminy zmienił się na bardziej przemysłowy. Jest tak po dziś dzień. Co prawda fabryka butów została już zamknięta, ale współczesny Chełmek ma w jej miejscu swoją strefę ekonomiczną – czyli przestrzeń, w której mieszczą się siedziby różnych firm, fabryki i magazyny. Nazywa się ona Miejską Strefą Aktywności Gospodarczej.

9

Ulica Głogowa w Chełmku z budynkami wybudowanymi przez Tomasza Batę.

DOM PAMIĘCI TOMASZA BATY

Innym budynkiem zbudowanym z polecenia Baty jest biała willa mieszcząca się niedaleko ceglanego osiedla, przy ulicy Topolowej. Kiedyś mieszkał w nim sam dyrektor fabryki butów – Alojzy Gabesam. Dziś mieści się tam Dom Seniora, czyli miejsce spotkań babć i dziadków. Osoby starsze mogą spędzić tam czas w gronie znajomych, zagrać w gry i nauczyć się nowych rzeczy. Tak! Zapamiętajcie kochani, że człowiek uczy się przez całe życie, nie tylko w przedszkolu i szkole. Zachęcam Was, byście powiedzieli swoim babciom i dziadkom, że w Chełmku mają swoje miejsce spotkań. Dom Seniora

jest otwarty nie tylko na osoby z dużym życiowym doświadczeniem, ale także na Was, dzieciaki! Możecie przychodzić tu ze swoimi starszymi opiekunami i budować relacje międzypokoleniowe.

Jeśli kiedyś wpadniecie do Domu Seniora, zwróćcie uwagę, że przed wejściem do budynku rosną okazałe kwiaty. Nazywamy je rododendronami. Trudne słowo, prawda? Nie musicie go zapamiętywać, ale z tym wyrazem wiąże się kolejna zagadka. Ile znacie słów rozpoczynających się na sylabę RO? Przykładem takiego wyrazu jest ROWER. Jesteście w stanie podać inne wyrazy?

10

ulica Topolowa

DOM SENIORA

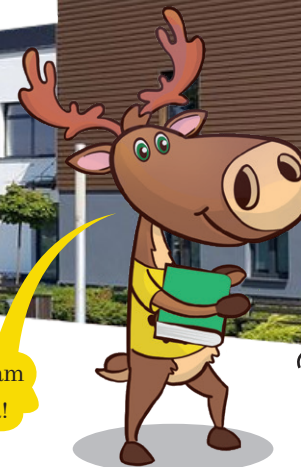

BIBLIOTEKA MIEJSKA

11

Takiej biblioteki mogą nam pozazdrościć inne miasta!

Niedaleko Domu Seniora mieści się inny budynek, w którym spotykają się dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy. Chodzi o powstałą niedawno bibliotekę. Wiecie, co zwykle ludzie robią w bibliotekach? Dokładnie! Czytają i wypożyczają książki oraz czasopiśma. W naszej bibliotece dzieje się znacznie więcej! To miejsce, w którym nie sposób się nudzić. Oprócz wypożyczenia książek maluchy mogą skorzystać z wewnętrznego placu

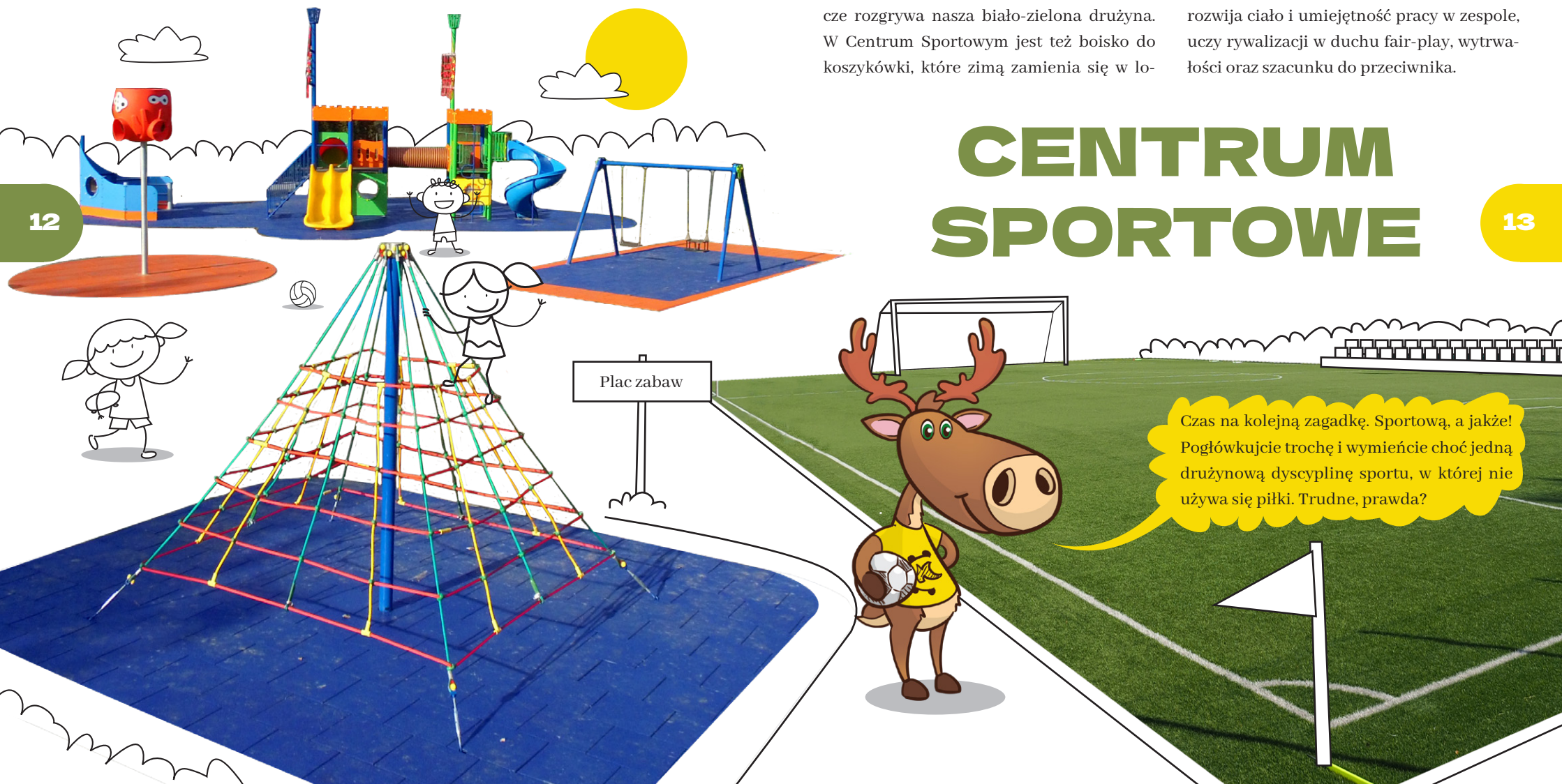
zabaw i kulkowni, a nieco starsze dzieciaki z pewnością zainteresują się konsolami do gier. Rodzice w tym czasie mogą spokojnie wypić kawę i zjeść coś pysznego w tutejszej kawiarni. Wszyscy, niezależnie od wieku, mogą skorzystać z sali komputerowej i różnych zajęć tematycznych. Biblioteka w Chełmku to miejsce, które zachęca do czytania, bawi, uczy, rozwija talenty i łączy pokolenia.

Przyznacie, że plac zabaw w bibliotece brzmi całkiem klawo, prawda? To jednak nie jedyne miejsce w Chełmku, gdzie dzieciaki mogą zaleść do woli. Drabinki, huśtawki i karuzele znajdziecie też w innych punktach. Zresztą, komu ja to mówię! Z całą pewnością znacie te miejsca lepiej niż ja. Pozwólcie tylko, że przypomnę o najważniejszych placach zabaw dla maluchów.

Jeden z nich znajduje się nieopodal Urzędu Miejskiego. Mowa tu o Skwerze Dzieci i Młodzieży. Mieści się tu park linowy, siłownia na świeżym powietrzu i skate park. Młodsze dzieci uwielbiają zaleść na placu zabaw, a nieco starsi szlifują tu swoje umiejętności w jeździe na rolkach i na desce. Kolejne place zabaw znajdują się w sołectwach – w Bobrku i Gorzowie.

Jeśli komuś nie wystarczą psoty na placach zabaw lub jazda po skate parku, nadmiar energii może wykorzystać w różnych dyscyplinach sportowych. W Chełmku możecie trenować kilka konkurencji już od najmłodszych lat. Dziewczyny i chłopaki mogą uczyć się gry w piłkę nożną w tutejszym Klubie Sportowym Chełmek. W gminie znajduje się kilka boisk piłkarskich, w tym najważniejsze ze sztuczną nawierzchnią w Centrum Sportowym. To tu swoje mecze rozgrywa nasza biało-zielona drużyna. W Centrum Sportowym jest też boisko do koszykówki, które zimą zamienia się w lo-

dowisko oraz pełnowymiarowa hala gimnastyczna. Jakby tego było mało, mamy tu też cztery korty tenisowe, w tym jeden zadaszony. Łącznie w gminie jest ich aż dziesięć, co daje świetne warunki do trenowania tenisa ziemnego. My łosie bardzo lubimy sport. Niestety, Matka Natura nie dała nam dłoni ani stóp, dlatego musimy się zadowolić oglądaniem sportowych kanałów w telewizji. Mam nadzieję, że Wy lubicie nie tylko oglądać sport, ale także go uprawiać. Sport rozwija ciało i umiejętność pracy w zespole, uczy rywalizacji w duchu fair-play, wytrwałości oraz szacunku do przeciwnika.

CENTRUM SPORTOWE

Czas na kolejną zagadkę. Sportową, a jakże! Pogłódkujcie trochę i wymieńcie choć jedną drużynową dyscyplinę sportu, w której nie używa się piłki. Trudne, prawda?

Sport ma wiele walorów wychowawczych, ale nie każdy z nas urodził się po to, by być kolejnym Robertem Lewandowskim, Agnieszką Radwańską, czy Igą Świątek. Ludzie mają różne talenty i mogą je pielęgnować na wiele sposobów. Mieszkańcy Chełmka mogą rozwijać swoje pasje na zajęciach

organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Na chętnych czekają między innymi zajęcia plastyczne, rytmiczne, fotograficzne, filmowe i taneczne. Warto zapamiętać, że mali miłośnicy wielkiego ekranu mogą oglądać bajki animowane i filmy dla dzieci w odnowionym kinie „Iluzja”.

KINO ILUZJA

14

À propos pamięci, kto pamięta, jak miał na imię Pan Bata, założyciel tutejszej fabryki obuwia?

Mam też zadanie: ruszcie głową i wymyślcie jedną rzecz, którą moglibyście zrobić dla mieszkańców Chełmka. Może to być np. budowa ścieżki rowerowej lub uprzątnięcie śmieci w tutejszych lasach. Użyjcie wyobraźni, a jestem pewien, że wpadniecie na świetne pomysły, które może kiedyś doczekają się realizacji.

Szlifowanie sportowych, plastycznych czy muzycznych talentów odbywa się pod okiem pasjonatów. Są to osoby z ogromnymi umiejętnościami i jeszcze większymi sercami, którymi dzielą się ze swoimi podopiecznymi. To one budują kapitał społeczny Chełmka. Musicie wiedzieć, drogie dzieciaki, że to, jak będzie nam się żyło w tej gminie zależy nie tylko od budynków, sklepów, boisk czy kortów tenisowych. Gminę tworzą przede wszystkim ludzie, czyli każdy z Was, Wasi rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, sąsiedzi, koledzy i koleżanki. Osoby, które wno-

szą najwięcej w życie naszej małej ojczyzny gmina docenia podczas gali „Złote Sakiewki”. Sakiewka to taki woreczek na pieniądze, który kiedyś pełnił rolę portfela. W Chełmku statuetka „Złotej Sakiewki” jest wyróżnieniem za szczodrość i ma na celu podziękowanie osobom za to, że potrafią przekazywać innym dar swojego serca. Mam nadzieję, że kiedyś i Wy będziecie robić coś ważnego dla naszych mieszkańców, a Wasze starania zostaną zauważone i nagrodzone „Złotą Sakiewką”. Tego Wam życzę!

15

Czy zdarza się Wam gościć osoby spoza Chełmka? Jeśli Wasze rodziny odwiedzają krewni i znajomi spoza gminy, powinniście zabrać ich na spacer i pokazać najciekawsze miejsca w Chełmku, Bobrku czy Gorzowie. O niektórych mówiliśmy już na poprzednich stronach tej książki. Teraz opowiem Wam o pozostałych. W Chełmku mamy dwa pomniki historyczne, upamiętniające ważne wydarzenia w historii Polski, czyli zwycięstwo w bitwie pod Grunwaldem oraz II Wojnę Światową. Inny pomnik mieści się w parku sołectwa Bobrek. Jest on trudny do znalezienia, bo nie widać go na pierwszy

rzut oka. Chodzi o kamień upamiętniający konia, który uratował życie księciu Adamowi Sapiesze, gdy ten został ranny w bitwie. Rumak zabrał jeźdźca w bezpieczne miejsce, a po powrocie do domu nigdy nie był już siodłany czy zaprzęgany do wozu. Zwierzę doczekało się swojego upamiętnienia w formie pamiątkowego kamienia. Wracając do tematu obiektów wartych uwagi, polecam również pałac na Bobrku oraz kościoły – pod wezwaniem Przenajświętszej Trójcy w Bobrku oraz świątynię pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Polski

KOŚCIÓŁ Przenajświętszej Trójcy w Bobku

16

POMNIK UPAMIĘTNIAJĄCY zwycięstwo w bitwie pod Grunwaldem

ŻŁOBEK

Kiedy już zaprowadzicie gości do miejsca, w którym się uczycie, zaprezentujcie im najlepsze miejsce w szkole lub przedszkolu – boisko szkolne, ulubioną huśtawkę czy najlepszą kryjówkę na placu zabaw. Pokażcie im, że znacie te miejsca jak własną kieszeń.

17

Gościom powinniście pokazać również miejsca, po których Wy sami będziecie najlepszymi przewodnikami. Chodzi o szkoły, przedszkola i żłobek. W Chełmku mamy dwa zespoły szkolno-przedszkolne oraz jeden żłobek. Maluszki, przedszkolaki i uczniowie mogą tam bawić się i uczyć, a przede wszystkim być w kontakcie z rówie-

śnikami. Każdy dzień spędzony w żłobku, przedszkolu czy szkole to okazja do uczenia się jednej z najważniejszych kompetencji, czyli budowania relacji z innymi. Chełmek zapewnia swoim mieszkańcom edukację od najmłodszych lat, a ich rodzicom możliwość rozwoju zawodowego i poczucie, że ich skarby są w dobrych rękach.

Mam nadzieję, że udało mi się przekonać Was, że Chełmek, to fajne miejsce do życia i dorastania. Jest tu wszystko, czego potrzeba małemu człowiekowi – przestrzeń do nauki, zabawy, rozwijania talentów i budowania relacji z ludźmi i przyrodą. Życzę

Wam, byście wykorzystali tę szansę z korzyścią dla siebie i innych, ale także dla ekologii, nauki, sportu czy sztuki. Z całego mojego łosiego serca wierzę, że nasza mała ojczyzna może wychować wielkich ludzi. Przyszłość Chełmka jest w Waszych rękach, kochani!

Wszystko dobre, co się dobrze kończy.

18

ODPOWIEDZI NA ZAGADKI

Strona 5:

- 1- klon
- 2 - dąb
- 3 - jesion

Strona 7:

Pojemnik na plastik i odpady metalowe:
puszka po konserwach, słomka do napojów,
jednorazowa łyżka

Pojemnik na bioodpady: skórka banana,
ogryzek jabłka

Pojemnik na szkło: słoik, szklana butelka

Pojemnik na papier: gazeta, książka

Strona 10

Np. Roksana, Robert, robak, rodak, rozwiłtka, rotmistrz, rozważa, roleta, rozkaz, rotunda, rozważać, rozdzielać, rozluźniać, robot, rozeń, rogi, ropa, rolnik, rola, rosnać, robić, rondel itd.

Strona 13

Np. hokej na lodzie, przeciąganie liny, frisbee, sztafety biegowe i narciarskie, drużynowe skoki narciarskie, curling, bobsleje, wyścigi osad wioślarskich, ringo, pływanie synchroniczne...

Strona 14

Tomasz Bata

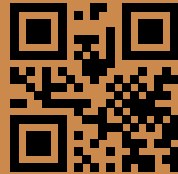

Urząd Miejski w Chełmku

ul. Krakowska 11,
32-660 Chełmek

e-mail: urzadmiejski@chelmek.pl

Tel. 33 844 90 00 do 10

[www.facebook.com/
chelmekgmina/](https://www.facebook.com/chelmekgmina/)

